

PÄÄTÖS

Julkipanon jälkeen 6.5.2021

ASIA

Maa-aineslain (555/1981) 4 §:n ja ympäristönsuojelulain (527/2014) 27 §:n mukainen yhteislupahakemus kalliokiviaineksen ottamiseen ja murskaamiseen

HAKIJA

Kangaspeskan tilayhtymä (Esko, Hannu ja Kari Kangaspeska)

Syvinkisalmentie
334600 Ruovesi

YHTEYSHENKIÖ

Kari Kangaspeska, puh. 040 5036346

TOIMINTA JA SEN SIJAINTI

Kalliokiviaineksen otto ja murskaus Ruoveden kunnan Mustajärven kylän kiinteistön 1:44, Kangaspeska, lohkoilla 1-7. Ottamisalueen koko 4,83 ha ja kokonaisotto kymmenen vuoden lupajakson aikana on 464 800 km³.

KIINTEISTÖN HALTIJA

Esko, Hannu ja Kari Kangaspeska

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE

Maa-aineslain (555/1981) 4 §:n mukaan maa-ainesten ottamiseen ja ympäristönsuojelulain (527/2014) 27 §:n mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavaan toimintaan on oltava lupa.

Ympäristönsuojelulain 47 §:n mukaan maa-ainesten ottamista koskeva lupahakemus ja samaa hanketta koskeva ympäristölupahakemus on käsiteltävä yhdessä ja ratkaistava samalla päätöksellä, jollei sitä ole erityisestä syystä pidettävä tarpeettomana

Ympäristönsuojelulain 27 §:n liitteen 1 taulukon 2 kohdan 7 e mukaan luvanvaraista toimintaa on tietylle alueelle sijoitettava siirrettävä murskaamo, jonka toiminta-aika on yhteensä vähintään 50 päivää.

LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Kunnan ympäristösuojeluviranomainen on toimivaltainen viranomaisen maa-aineslain 7 §:n ja ympäristönsuojelusta annetun asetuksen 2 §:n kohdan 6 perusteella. Ruoveden kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena toimii ympäristölautakunta. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen käsiteltäviin lupa-asioihin kuuluu tietylle alueelle sijoitettava siirrettävä murskaamo, jonka toiminta-aika on yhteensä vähintään 50 päivää.

HAKEMUKSEN VIREILLE TULO

Hakemus on tullut vireille 11.3.2020 ja hakemusta on täydennetty ELY-keskuksen lausunnon mukaisesti 6.7.2020.

TOIMINTAA KOSKEVAT LUVAT JA SOPIMUKSET

Alueella on ollut maa-aineslupa vuodesta 1999. Alueelle on myönnetty aikaisempi 20.2.2003 maa-ainesten ottolupa lohkon 1 ja 2 osalta. Edellinen lupa on Ruoveden kunnan ympäristölautakunnan myöntämä maa-aineslupa 2.2.2010, joka on päättymässä, sekä ympäristönsuojelulain mukainen ympäristölupapäätös 1.9.2011 § 56.

TOIMINTA-ALUEEN KAAVOITUS

Alueella voimassa olevassa Pirkanmaan maakuntakaava 2040 (vahvistettu 27.3.2017) alue on osoitettu vedenhankinnan kannalta tärkeäksi pohjavesialueeksi, Pakonen E 1 (0470206). Alueelle ei saa sijoittaa sellaista maankäyttöä, joka voi vaarantaa alueen vaihtoehtoisia käyttömahdollisuuksia vedenhankintaan.

Suunnittelumääräyksessä on määrätty, että aluetta koskevat toimenpiteet on suunniteltava siten, etteivät ne vaaranna pohjaveden määrää tai laatua. Maa-ainesten oton tulee perustua suunnitelmaan, jossa sovitetaan yhteen pohjaveden suojelu ja maa-ainesten otto.

Vesienhoidon riskialueiksi todettujen pohjavesialueiden maankäytön suunnittelussa tulee ottaa huomioon vesienhoitosuunnitelma sekä pyrkiä pohjaveden laatua ja antoisuutta uhkaavien riskien vähentämiseen. Alueelle on myös merkintä Teknisen huollon kehittämisen kohdealue, pohjavesialue (tk). Merkinnällä osoitetaan pohjavesialueet, joilla tulee varautua seudullisen vedenhankintaan. Suunnittelumääräyksessä on todettu: "Maakuntakaavassa

on kuvattu kaikki potentiaaliset Pirkanmaalla sijaitsevat tekopohjaveden tuotantoalueet. Alueiden käyttöönoton valmistelusta päätetään erikseen yksityiskohtaisemman suunnittelun, kuten kunnan kaavoituksen yhteydessä.”

Maakuntakaavassa lisäksi on ottamisalueen eteläpuolelle merkitty ulkoilureitti Vilppula-Helvetinjärvi.

Alueella ei ole voimassa yleis- tai asemakaavaa.

TOIMINNAN SIJAINTI JA SEN YMPÄRISTÖ

Ottamisalue sijaitsee Ruoveden kunnan Mustajärven tilalla Kangaspeska (702-409-0001-0044). Maa-ainesten ottoalue sijaitsee noin 9 kilometrin päässä Ruoveden keskustaajamasta pohjoiseen, kantatie 66 itäpuolella.

Ottamisalue sijaitsee Pakosen 1 E- pohjavesialueella, joka on veden hankinnan kannalta tärkeä pohjavesialue, jonka pohjavedestä pinta- tai maaekosysteemi on riippuvainen. Ottoalueesta etelään noin 2250 m päässä sijaitsee Mustajärven vesiosuuskunnan Pakosen vedenottamo.

Kiviaineksen otto on aloitettu lohkoilla 1 ja 5, muutoin ottamisalueella on taimikkovaltainen mäntytuusto. Lähiympäristö on metsätalouuskäytössä. Lähin asuinrakennus sijaitsee ottoalueesta luoteeseen noin 800 m päässä tilalla Vierikko (702-409-1-24).

Alueen luonnonolosuhteita on selvitetty tarkastuksen yhteydessä. Alueen kasvi- ja eläinlajisto on tavanomainen. Alue on luontotyyppiltään kuivahkoa kangasta. Alue sijaitsee Peskanharju-Iloisetmäet arvokkaalla harjualueella (Pirkanmaan arvokkaiden harjualueiden inventoinnin tarkistus 2014). Kyseinen harjualue on luokiteltu paikallisesti arvokkaaksi. Peskanharju Iloisetmäet on jo Pirkanmaan harjuluonto -selvityksessä (Tampereen seutukaavaliitto 1988) todettu sisältävän kaunista maisemakuvaa ja luonnon merkittävien kauneusarvojen tunnuksia sekä erikoisia luonnonesiintymiä. Harjualue käsittää suurehkon, deltamaisen harjulaajentuman, sen kapenevassa eteläkärjessä rantavalleja ja –tasanteita, mahdollisesti tuulen kasaamia eolisia valleja, joitakin loivamuotoisia suppia ja muodostuman pinnalla siirtolohkareita.

Alueen maalaji on pääsääntöisesti hiekkaa ja soraa sekä osittain myös karkeaa kiviainesta. Myös hienompia maa-aineksia voi alueella esiintyä.

Pohjaveden pinnan korkeuden selvittämiseksi alueelle on asennettu havaintoputki (HP1). Ottamisalueen pohjavesiputki on kuiva (putken pohja on tasossa +139,98 m). Ottamisalueella ei ole havaittu pohjaveden pintaa, koska kallion pinta on ollut pohjaveden yläpuolella. POSKI-hankkeen yhteydessä GTK:n vuonna 2013 alueella tekemiin tutkimuksiin perustuen suunnitelma-

alueesta n. 280 m luoteeseen tehdyssä kairauksessa pohjavettä ei havaittu kallion päällä, ja kallio oli 12 m syvyydessä maanpinnasta. Suunnitelma-alueesta kaakkoon kairauksessa kallio oli syvyydessä 17,8 m.

Noin kilometrin päässä ottoalueelta sijaitsee kolme vesistöä. Ottoalueesta koilliseen sijaitsee Herajärvi, otto alueesta kaakkoon sijaitsee Alainen Herajärvi sekä Mustajärvi.

Ottamistoiminta

Alueelta on otettu maa-aineksia aikaisemman maa-ainesten ottoluvan puitteissa lohkolta 1 ja 2. Yhteislupaa haetaan nyt lohkoille 1,2,5 ja 6 ottamissuunnitelman (29.1.2020) rajauksen mukaiselle alueelle. Ottamisalueen koko 4,83 ha ja kokonaisotto kymmenen vuoden lupajakson aikana on 464 800 km³.

Avaamattomalta ottoalueelta, mistä puut tullaan poistamaan, poistetaan 0,2-0,4 m vahvuinen pintamaa- eli maannoskerros, joka varastoidaan lupa-alueen reunoille. Alueella vältetään ennenaikaista pintamaan poistoa ja työ on suoritetaan maa-ainestenoton edetessä. Maa-ainesten ottamisen yhteydessä huolehditaan siitä, että luiskat jäävät riittävän loiviksi, joka osaltaan helpottaa alueen maisemointityötä.

Murskaustyö suoritetaan kerran tai kahdessa vuodessa ja kesto-aika on noin 1-2 viikkoa ja kerrallaan murskattavan kiviaineksen määrä vaihtelee 15 000 m³ ja 30 000 m³ välillä. Toiminnan ajankohta:

Toiminto	ka h/a	klo	ma-pe	krt/a
Murskaaminen	300	6-22	ma-pe	1-2
Poraaminen	32	7-22	ma-pe	1-2
Rikotus	100	6-22	ma-pe	1-2
Räjättyminen	1	7-16	ma-pe	1-2
Kuormaus ja kuljetus		7-18	ma-pe	

Ottamisjärjestys -suunnat ja ottamistasot

Ylimmän pohjavesipinnan yläpuolelle jätetään vähintään 4,00 metrin vahvuinen suojakerros. Pohjaveden korkeuden selvittämiseksi oton edetessä tarkkaillaan alueelle asennetuista havaintoputkista pohjaveden korkeutta, jotta voidaan varmistua riittävästä suojakerroksen vahvuudesta.

Ottoalueen suunniteltu pohjantasoo on edelleen sama kuin aikaisemmin laaditussa suunnitelmassa +142,00 m N60-korkeusjärjestelmässä. Ottosuunta on alueen lounaisosasta koilliseen, itään ja etelään päin. Ottamissyvyys vaihtelee 4-10 metriin.

Ensimmäisen vaiheen alin ottotaso on ohjeellinen +150,0, jolloin voidaan käyttää hyväksi kalliossa mahdollisesti olevia vaakahalkeamia. Toisen vaiheen alin ottotaso on + 139,0.

Kiviaines irrotetaan räjäyttämällä, jonka se murskataan ottoalueella.

Alkuvaiheessa murskattu kiviaines varastoidaan ottoalueen reunoilla, mutta kallionoton edistyessä varastokasat siirretään ottoalueen sisälle. Louhinta ja maa-aineksen otto pyritään suorittamaan lohkoittain edeten ottosuunnan mukaisesti. Ottamisalueen kulmat on merkitty lohkoittain rautapaaluilla maastoon. Kiintopisteiden korkeudet ja sijainti näkyvät suunnitelmakartassa.

Liikenne

Kulkeminen alueelle tapahtuu jo rakennetun tieverkoston kautta, jota on käytetty aiemmin maa-ainesten oton yhteydessä. Maa-ainesten oton edetessä tielinjaus tullaan siirtämään reunaan.

Alueella tulee välttää koneiden turhaa joutokäyntiä.

Tukitoiminta-alue ja polttoaineiden varastointi

Alueella ei tulla tankkaamaan tai huoltamaan kuormaus- tai kuljetuskalustoa. Jos kuormaajaa tai muuta kalustoa joudutaan säilyttämään alueella, säilytyspaikan pohja tiivistetään asianmukaisella tavalla ja huolehditaan siitä, ettei säilytyspaikalta pääse öljyisiä tai muita luontoon kuulumattomia vesiä.

Mikäli alueella varastoidaan polttoaineita, öljyjä tai muita vesien ja muun ympäristön kannalta haitallisia aineita, varastointi suoritetaan siten, että säiliöiden ja pakkausten rikkoutuessakin aineiden valuminen ja liukeneminen ympäristöön on estetty. Varastointi tapahtuu lukitussa tilassa asiattomien pääsyn estämiseksi.

Öljyjen ja muiden ympäristölle haitallisten aineiden käsittelyssä noudatetaan erityistä huolellisuutta. Öljyvahingon varalta alueella pidetään öljyvahinkoviranomaisen riittäväksi katsoma öljyntorjuntavälineistö.

Jätehuolto

Toiminnassa noudatetaan kunnallisia jätehuoltomääräyksiä. Alueella ei säilytetä tai varastoida muuta kuin ottamistoimintaan liittyviä aineita ja materiaaleja. Alueella ei polteta eikä sinne haudata jätteitä. Romutavarat ja jätteet kuljetetaan jätelain mukaisesti käsiteltäväksi.

Turvallisuus

Maa-ainesten ottamisen yhteydessä on huomioitava työturvallisuuteen liittyvät asiat.

Paras käyttökelpoinen tekniikka

Laitteistot edustavat parasta käyttökelpoista tekniikkaa ja käytännöt ympäristön kannalta parhaita käytäntöjä. Murskauksen ja seulonnan melu- ja

pölypäästöjä vähennetään pölyn sidonnalla, tuuli- tai leviämiseesteillä sekä putoamiskorkeuden säätelyllä. Pintamaiden ja tuotantokasojen sijoittelulla voidaan ehkäistä melun leviämistä. Kastelulla rajoitetaan pölyämistä.

YMPÄRISTÖKUORMITUS JA SEN RAJOITTAMINEN

Toiminnalla ei ole suunnitellusti toteutettuna arvioida olevan vaikutusta vesistöihin tai niiden käyttöön. Toiminnassa noudatetaan varovaisuutta että huolellisuutta, jotta vältytään onnettomuuksilta, joissa maaperän kautta vesistöön voisi päästä vuotamaan polttoainetta tai öljyä ajoneuvoista tai laitteista. Alimman ottamistason ja pohjaveden pinnan välille jätetään riittävä suojakerros (vähintään 4 m).

Toiminnasta syntyvän melun ja värinän ei arvioida aiheuttavan merkittävää lisää alueen yhteisvaikutuksiin. Melutasojen ei katsota yltävän annettujen ohjearvojen tasolle lähiympäristön asuinrakennusten alueella. Yöaikaan alueella ei ole toimintaa.

Hakemuksen mukaisella toiminnalla ei ole vaikutusta ihmisen terveyteen. Pölyn ja melun aiheuttamat negatiiviset vaikutukset yleiseen viihtyvyyteen ulottuvat ainoastaan toiminta-alueen välittömään läheisyyteen, jossa ei ole asutusta tai melulle ja pölylle herkkiä kohtia tai toimintaa. Ottoalueen rintaukset sekä varastokasat estävät tehokkaasti vaikutuksia toiminta-alueen ulkopuolelle. Yleisestä siisteydestä huolehditaan ja kalusto säilytetään asianmukaisesti.

Toiminta-alue ei ole kokonaan luonnontilainen. Ottoalueen ja maantien (Kantatie 66) väliin jää metsäinen suojavyöhyke.

Maakuntakaavassa on osoitettu ulkoilureittivarus välille Helvetinjärvi-Vilppula, joka kulkee ottamisalueen länsireunaa. Maakuntakaavan ulkoilureitit on suunniteltu luonnominaisuuksiltaan vetovoimaille alueille. Merkintä osoittaa ensisijaisesti tarpeen reitille. Mahdollisesti toteutuessaan reitti voidaan linjata kauemmaksi ottoalueesta.

Toiminnan tarkkailu

Alueen pohjaveden pinnankorkeutta tarkkaillaan säännöllisesti neljä kertaa vuodessa riittävän suojakerrospaksuuden todentamiseksi. Mittaustulokset toimitetaan vuosittain valvontaviranomaiselle. Merkittävät poikkeamat ilmoitetaan välittömästi.

Toiminnan päivittäiseen tarkkailuun kuuluvat: urakoitsijatiedot, tuotantomäärät, -ajat, -lajikkeet, käytettävät raaka-aineet, sää, suojarakenteiden kunto. Tiedot kirjataan työmaapäiväkirjaan.

Kirjaan kirjataan mahdolliset häiriöt ja onnettomuudet sekä mahdolliset poikkeamat maaperän ja pohjaveden suojaamisen kannalta tärkeissä rakenteissa ja korjaavat toimenpiteet.

Vaaralliset jätteet, toimintahäiriöt ja niiden syyt kirjataan käyttöpäiväkirjaan. Suoritetaan silmämääräistä havainnointia polttoaine- ja öljypäästöistä. Häiriötilanteista ilmoitetaan välittömästi palo- ja pelastusviranomaisille.

LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY

Kuulutus, lupahakemus ja siihen liittyvät asiakirjat on ollut nähtävillä Ruoveden kunnan virallisilla verkkosivuilla 10.7.-8.8.2020.

Rajanaapureille on lähetetty kuulemiskirje.

Alueelle on tehty tarkastus 9.7.2020 sekä katselmus 7.4.2021.

LAUSUNNOT

Määräaikaan mennessä hakemuksesta tuli kolme lausuntoa ja yksi muistutus.

Pirkanmaan liitto toteaa lausunnossaan, että maakuntakaavan näkökulmasta lupahankkeessa korostuvat pohjaveden suojelu, seudulliseen vedenhankintaan varautuminen sekä virkistys- ja ulkoilukäytön kehittäminen. Alueen toimenpiteitä suunniteltaessa nykykäytön ohella tulee huomioida, että maakuntakaava osoittaa alueen kehittämistavoitteet pitkälle tulevaisuuteen, eikä maakuntakaavan mukaisia kehittämistavoitteita tule vaarantaa.

Ulkoilureitin ja asumiseen kohdistuvan meluvaikutusten osalta on hankkeen toteutumiskelpoisuuden arvioinnissa otettava huomioon MURAUS-asetus.

Pohjavedensuojelun ja vedenhankinnan turvaamisen osalta lupaharkinnassa on syytä tukeutua Pirkanmaan Elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen asiantuntemukseen.

Keurusselän Ympäristön- ja terveydensuojelutoimisto toteaa lausunnossaan, että esitetyn ottosuunnitelman mukaan toimittaessa ei aiheutuisi terveyshaittaa asutukselle, sillä toiminta-alueen läheisyydessä ei ole asutusta. Mikäli valituksia melusta ja pölystä tulee, toiminnanharjoittajan on ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin haitan poistamiseksi.

Polttoaineiden, voitelu- ja jäteöljyjen, vaarallisten jätteiden sekä haitallisten kemikaalien käsittely- ja varastointi si saa aiheuttaa pilaantumisvaaraa maaperälle eikä pohja- tai pintavesille.

Pirkanmaan ELY-keskus toteaa lausunnossaan (PIRELY/5715/2020) mm. seuraavasti (tekstiä lyhennetty):

Ottoalue sijaitsee Pakosen (04070206) 1E-luokan vedenhankinnan kannalta tärkeällä pohjavesialueella, jonka pohjavedestä pinta- tai ekosysteemi on suoraan riippuvainen. Topografisen karttatarkastelun perusteella Pirkanmaan ELY-keskus arvioi kalliokiviaineksenoton olevan mahdollista alueella, kunhan ottamistoiminta suunnitellaan ja toteutetaan siten, että ottoalueella muodostuvat pintavedet ohjataan pohjaveden muodostumisalueen ulkopuolelle käsiteltäväksi. Ottamisalueen pohja tulee kallistaa siten, että sinne ei kerry pintavesiä.

Hankealueesta n. 500 m koilliseen sijaitsee maakunnallisesti tärkeä lintualue Herajärvi, joka kuuluu BirdLifen MAALI-hankkeeseen. Alueen merkittävänä pesimälajejoina on kaulushaikara, härkälintu, tutkasotka, kaakkuri, kuikka ja kalatiira. Hankkeen meluavainta toimintaa olisi suositeltavaa ajoittaa lintujen pesimäajan ulkopuolelle.

Maakuntakaavan suunnittelumääräykset mm. pohjaveden laadun sekä vedenhankinnan osalta tulee ottaa erityisesti huomioon hankkeen suunnittelussa sekä toteutuksessa. lisäksi tulee huomioida maakuntakaavan ulkoilumerkintä.

Muilta osin Pirkanmaan ELY-keskus katsoo, että maa-ainesten ottaminen, louhinta ja murskaus voi alueella olla mahdollista ilman, että siitä ennalta arvioiden aiheutuu ympäristölle maa-ainelain, ympäristönsuojelulain, vesilain tai luonnonsuojelulain tarkoittamaan haittaa. Yhteislupaa myönnettäessä tulee huomioida seuraavaa:

Pohjavesi

Maa-ainesten ottamistoimintaa tulee suorittaa niin, ettei siitä aiheudu pohjaveden laadun tai määrän vaarantumista.

Ottotoiminnan pohjavesivaikutusten tarkkailemiseksi, ottoalueen läheisyyteen tulee asentaa näytteenottoon soveltuva pohjavesiputki. Pohjaveden pinnantasoa tulee seurata säännöllisesti neljä kertaa vuodessa. Pohjaveden laatua tulee seurata kerran vuodessa otettavasta näytteestä, josta analysoidaan haju, maku, sameus, väri, pH, happi, permanganaattiluku/TOC, sähkönjohtavuus, rauta, mangaani, sulfaatti, nitraatti, kloridi, kokonaiskovuus, alkaliteetti, kokonaistyyppi, ammoniumtyppi, nitraattityppi ja öljyhiilivedyt (öljyjakeet C10-cC40). Putken tiedot sekä

pohjavesitutkimuksen tiedot tulee vuosittain toimittaa Pirkanmaan ELY-keskukselle tiedoksi.

Pinta-vesi

Sade- ja sulamisvedet tulee johtaa pohjavesialueen ulkopuolelle. Ojaan johdettavien vesien laatua tulee tarkkailla ylivirtaamakausina keväällä ja syksyllä. Lupaviranomaiselle tulee tarvittaessa esittää tarkempi kuvaus vesien johtamisesta.

Vesinäytteistä on tutkittava ainakin seuraavat ominaisuudet ja aineiden pitoisuudet: sameus, kiintoaine, kokonaistyyppi, ammoniumtyppi, nitraattityppi, pH, kloridi, sähkönjohtavuus, COD_{Mn}, rauta, sulfaatti, arseeni sekä öljyhiilivedyt (öljyjakeet C10-C40). Näytteenoton yhteydessä on mitattava virtaama.

Toiminta

Tankkaus- ja tukitoimintoalueet on lähtökohtaisesti sijoitettava ottoalueen ulkopuolelle. Koneiden ja laitteiden tankkausta varten varastoitavan polttoainesäiliöiden on oltava kaksoisvaipallisia tai vastaavia. Säiliöt on varustettava ylitäytönestimillä ja tankkauslaitteistot ns. laponestoilla. Alueella käytettävien aineiden, koneiden ja laitteiden sijoitukselle-, säilytykselle- ja tankkaukselle on rakennettava tiivis (esim. 1 mm HDPE-muovi), läpäisemätön alue, jonka tulee ulottua 1,5m etäisyydelle toiminnan rajasta.

Jälkihoito

Mahdollisessa luvassa tulee yksilöidä jälkihoitotoimenpiteet. Jälkihoitotoimia ovat mahdollisten varastokasojen poistaminen alueelta, alueen siistiminen, muotoilu ja pintamateriaalin (humus) levitys, kasvillisuuden palauttaminen sekä alueelle soveltumattoman käytön estäminen.

Luiskat tulee muotoilla alueen turvallisuuden ja maisemanhoidon kannalta riittävän loiviksi, kaltevuuteen 1:3 tai loivemmiksi.

Jälkihoitoon alueelle voi tuoda vain puhtaita maita. Noin puolen metrin paksuinen maa-aines on riittävä metsän kasvulle ja alueen sopeuttamaiselle ympäröivään luontoon ja maisemaan. Tätä paksumman kerroksen voidaan katsoa ylijäämämaiden sijoittamiseksi.

Muistutuksessaan Suomen Luonnonsuojeluliiton Virtain-Ruoveden yhdistys ry arvioi hakemuksen olevan ylimalkainen ja heikosti valmisteltu etenkin pohjavesien suhteen. Hakemuksessa on kokonaan jätetty huomioimatta alueen sijaitseminen maakuntakaavan TK-alueella.

Huomio kiinnittyi pohjaveteen ja sen suojeluun, kuten räjähdysaineiden vaikutuksesta pohjaveteen, pohjaveden virtaaman suuntien tunnistamisen vedenottamon läheisyys, Pakosen pohjavesialueen E-merkintä.

Hakemukseen ei ole merkitty mihin vuoden aikaan räjäytys-, rikotus- ja murskaustoimintaa tullaan tekemään. Lintujen pesimäaikaan em. toimintaa ei tule suorittaa.

Maakuntakaavaan on merkitty ulkoilureitti välille Helvetinjärvi-Vilppula. Reitti kulkee hakemusalueen vieressä. Luonnonsuojeluliiton Virtain-Ruoveden yhdistys toteaa virkistysreittien lisääntyvän merkityksen tulevaisuudessa ja toteaa niiden positiivisten vaikutusten ulottuvan sorakuoppien reunoja laajemmalle.

VASTINE

Vastineessaan hakija toteaa, ettei toiminta ole laajenemassa ottomääriltään tai toiminta-aikoiheen. Vuonna 1999 aloitettu maa-ainesten otto laajenee uusille lohkoille (2 ja 6), jotka ovat olleet mukana jo edellisessä ottosuunnitelmassa. Kiviaineksen menekki on kysyntälähtöistä. Kangaspeskan murskeesta valtaosa mene lähialueiden tiehoitokunnille, noiden vuotuinen tarve on helppo ennustaa aiempien vuosien kokemuksella.

Ottamissuunnitelmassa on ollut vaikea huomioida maakuntakaavaan merkittyä Vilppulan ja Helvetinjärven yhdistävää virkistysreittiä, koska merkintä on ohjeellinen eikä toteutuksen aikatauluista tai laajuudesta ole lainkaan tietoa. Hakija uskoo, että kun/jos reitin toteutuksen aika tulee, pystytään varmasti löytämään molempia toimintoja parhaiten palveleva reititys.

Hakemuksessa on selvästi ilmoitettu enemmän melua aiheuttavan murskaustoiminnan kestioksi noin kaksi viikkoa vuodessa. Murskausajankohdan määrittäminen on vaikeaa, koska eri materiaalien menekki vaihtelee kuukausittain eikä murskausurakoitsijoiden aikataulua pysty tarkasti määrittämään.

Kallioalue sisällytettiin pohjavesialueeksi viimeisessä maakuntakaavassa: aluetta on tutkittu pohjavesien osalta koko soranotto toiminnan ajan: virtauksia on selvitetty myös Geologian tutkimuslaitoksen toimesta. Kallionottoalueella tai sen lähiympäristöstä ei ole löytynyt kalliopinnan yläpuolista pohjavettä.

Kallioalueen pohjoispuolen ottotaso on maanpinnan tason yläpuolella, joten valumavedet pystytään ohjaamaan vastakkaiseen suuntaan Pakosen vedenottamosta pohjavesialueen rajauksen ulkopuolelle.

VIRANOMAISEN RATKAISU JA LUPAMÄÄRÄYKSET

Päätös

Ympäristölautakunta on tarkastanut Tilayhtymä Kangaspeskan maa-ainesoton yhteislupahakemuksen ja päättää seuraavaa:

Ympäristölautakunta myöntää maa-ainelain 4 §:n mukaisen luvan maa-ainesten ottamiseen Ruoveden kunnan Mustajärven kylässä kiinteistöllä Kangaspeska (702-409-0001-0044) ja sen yhteydessä ympäristönsuojelulain 27 §:ssä tarkoitetun ympäristöluvan kiviaineksen murskaamiselle.

Ympäristölautakunta katsoo, että suunnitelmien ja lupamääräysten mukaisesta ottamisesta ei aiheudu ennalta arvioiden maa-ainelain 3 §:ssä tarkoitettua kauniin maisemakuvan turmeltumista, luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista, huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa tai tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantumista. Ottamistoiminnan merkitys maisemakuvaan on ratkaistu jo aikaisempien lupapäätösten yhteydessä.

Yhteislupa myönnetään hakemuksen ja ottamisluvan mukaisesti seuraavin määräyksin.

Lupaehdot

Yleiset määräykset:

1. Maa-ainesten ottamislupa myönnetään kymmeneksi vuodeksi lohkoille 1,2, 5 ja 6. Kokonaisotto on enintään 464 800 000 m³ vuodessa.
2. Ennen ottamistoiminnan aloittamista ottamisalueen rajat on merkittävä selvästi maastoon esimerkiksi paaluin, joita ei saa hävittää tai siirtää. Lisäksi alueella tulee olla kiinteitä korkeusmerkkejä, joista voi seurata ottamistasoa. Korkeusmerkit on sidottava valtakunnalliseen korkeusjärjestelmään. Alueen ulkopuolelle tulee asettaa informaatiokyltti, jossa esitetään toiminnanharjoittajan tiedot ja luvan voimassaoloaika. Merkkien tulee olla alueella koko ottamistoiminnan ajan. Luvan haltijan on huolehdittava merkintöjen säilymisestä koko ottotoiminnan ajan.
3. Ennen maa-ainesten ottamisen aloittamista luvanhaltijan on pyydettävä valvontaviranomaista suorittamaan alueella alkutarkastus sekä ilmoitettava ottamistoiminnasta vastaavan työnjohtajan yhteystiedot. Alkutarkastuksessa käydään läpi, onko toiminnanharjoittaja toteuttanut ne lupaehdot, jotka on määrätty tehtäväksi ennen toiminnan aloittamista.
4. Maa-ainesten otto saadaan ulottaa enintään tasoon +139,00 (N2000).

5. Maa-ainesten ottamistoiminta kokonaisuudessaan on toteutettava siten, että missään toimintavaiheessa ei pääse syntymään pohja- tai pintaveden tai maaperän pilaantumisvaaraa.

Määräykset pilaantumisen ehkäisemiseksi

6. Toiminnassa on noudatettava Valtioneuvoston asetusta kiven-louhimoiden, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (800/2010) mikäli jäljempänä lupamääräyksissä ei muuta määrätä.

7. Murskaamista, kuormaamista ja kuljetusta saa tehdä ma-pe 6:00–22:00, rikotusta ma-pe 8:00- 18:00

Muut vähäistä melua aiheuttavat tuotantoon kuuluvat työt, esim.huollot ja seulaverkkojen vaihdot ym. ma-pe 22:00–6:00.

Toiminnasta aiheutuva melutaso (LA eq) ei saa ylittää asuinrakennusten piha-alueilla päiväohjearvoa (7:00–22:00) 55 dB eikä yöohjearvoa (22:00–7:00) 50 dB.

Valvontaviranomainen voi tarvittaessa antaa määräyksiä toiminnan aiheuttaman melun selvittämisestä ja mittaamisesta sekä meluntorjunnasta.

8. Murskauslaitteiston alusta tulee suojata tiiviiksi siten, että mahdolliset päästöt maaperään tai pinta- ja pohjaveteen estetään. Vahinko- ja onnettomuustilanteiden varalle alueella tulee olla saatavilla riittävä määrä imeytysmateriaalia. Mahdolliset vuodot on kerättävä välittömästi talteen ja toimitettava vaarallisten jätteiden käsittelyyn.

9. Otto- ja tukitoiminnoissa käytettävien koneiden säilytys- ja tankkausalueet tulee tiivistää läpäisemättömiksi. Polttoaineet on säilytettävä kaksoisvaipallisissa, lukituissa säiliöissä. Säiliöissä tulee olla ylitäytönestien ja sulkuventtiili.

10. Muualta tuotuja ylijäämä- tai jätemaita ei saa tuoda alueelle.

Ottamisalueella ei saa säilyttää jätteitä tai käytöstä poistettuja esineitä tai materiaalia. Toiminnassa syntyvät jätteet on toimitettava asianmukaiset luvat omaaviin käsittelypaikkoihin. Vaaralliset jätteet, kuten jäteöljyt, käytetty imeytysmateriaali ja akut tulee varastoida lukituissa, tiivispohjaisissa tiloissa. Jätehuollossa on noudatettava alueella voimassaolevia jätehuoltomääräyksiä.

11. Toiminnanharjoittajan on oltava riittävästi selvillä toimialansa parhaasta käyttökelpoisesta tekniikasta sekä ympäristön kannalta parhaasta työtavasta, joita käyttämällä toiminnan haitalliset ympäristövaikutukset jäävät mahdollisimman pieniksi.

Häiriöt ja poikkeukselliset tilanteet

12. Sellaisista poikkeuksellisista tilanteista ja vahingoista tai päästöistä, joista voi aiheutua ympäristön pilaantumisen vaaraa, on välittömästi ilmoitettava palo- ja pelastusviranomaiselle lisäksi valvontaviranomaiselle.

Ympäristövahingon tapahtuessa tai vahingon tai vaaran uhatessa

toiminnanharjoittaja on velvollinen ryhtymään viipymättä toimenpiteisiin vahinkojen torjumiseksi ja tapahtuman toistumisen estämiseksi.

Toiminnalla on oltava vastuuhenkilö, joka huolehtii mm. alueen käytöstä, valvonnasta ja lupamääräysten noudattamisesta. Vastuuhenkilön yhteystiedot ja mahdolliset muutokset ovat ilmoitettava valvontaviranomaiselle. Toiminnanharjoittajan on huolehdittava henkilökunnan perehdyttämisestä toimintaan sekä riittävän aineiston antamisesta alueella työskenteleville, maa-ainesten kuljettajille sekä muille sidosryhmille.

Tarkkailu ja raportointi

13. Toiminnanharjoittajan on tarkkailtava mahdollisia öljyvuotoja sekä melun ja pölyn leviämistä ympäristöön. Murskauslaitoksen sekä muiden laitteiden ja koneiden kuntoa on tarkkailtava säännöllisesti. Mikäli havaitaan vaurioita, jotka saattavat johtaa päästöjen syntymiseen, ovat puutteet korjattava välittömästi.

14. Pohjaveden tarkkailu

Pohjaveden pinnan korkeutta on seurattava alueella olevista havaintoputkista neljä kertaa vuodessa noin kolmen kuukauden välein. Havainnoista on pidettävä kirjanpitoa, joka on toimitettava lupaviranomaiselle vuosittain tammikuun loppuun mennessä.

15. Alueella olevasta laadun tarkkailuun sopivasta muovisesta havaintoputkesta tulee ottaa kerran vuodessa pohjaveden laadun seurantaan varten näyte, josta tulee analysoida: haju, maku, sameus, väri, pH, happi, permanganaattiluku/TOC, sähkönjohtavuus, rauta, mangaani, sulfaatti, nitraatti, kloridi, kokonaiskovuus, alkaliteetti, mineraaliöljyt ja öljyhiilivedyt (öljyjakeet (C10-40) määritysraja 50 µg/l). Tarkkailumääräystä voidaan muuttaa lupaviranomaisen päätöksellä.

16. Toiminnanharjoittajan on pidettävä työmaakirjaa, joka on pyydettyessä esitettävä valvontaviranomaiselle. Toiminnasta on kirjattava: käyttövuorokaudet ja kellonajat toiminnoittain otetun murskatun materiaalin määrä ja laatu toiminnasta syntyneiden jätteiden ja vaarallisten jätteiden laatu, määrä, varastointi ja toimituskohde käytetyn polttoaineen laatu ja kulutus ympäristön kannalta merkittävät häiriö- ja poikkeustilanteet sekä korjaavat toimenpiteet.

17. Maa-ainesluvan haltijan on vuosittain, tammikuun 31. päivään mennessä, tehtävä ilmoitus edellisen vuoden otetun maa-ainesten laadusta ja määrästä sähköisesti NOTTO-tietojärjestelmään. Ilmoitus löytyy osoitteesta <https://anon.ahtp.fi>. Asiointiavaimen järjestelmään saa valvovalta viranomaiselta.

Toiminnan jälkihoitotyöt ja lopettaminen

18 Maa-ainesten ottamistoiminnan päättyessä tulee alueen maisemointi tehdä loppuun ja jälkityöt tulee suorittaa viivyttämättä. Ottamisalueen luiskat on

muotoiltava kaltevuuteen 1:3 tai sitä loivemmiksi. Luiskien muotoilu tulee tapahtua pyöristämällä. Alueen jälkitasauksessa on käytettävä alueelta saatuja puhtaita maa-aineksia. Alueelta kuorittu pintamaa tulee levittää alueelle aluskasvillisuuden kasvualustaksi.

Maa-ainesalueen luiskaus- ja maisemointitoimenpiteitä voi toteuttaa vaiheittain jo ottamistoiminnan edetessä.

Alue tulee maisemoida istuttamalla alueelle puiden taimia. Mikäli loppukatselmuksessa todetaan, että alueella on edellytykset metsittyä luontaisesti, voidaan alue jättää metsittymään luonnostaan. Jos kahden vuoden kuluttua maisemointitoista ei alue ole luontaisesti metsittynyt, on metsitystä täydennettävä istutuksin, niin että männyn ja koivuntaimia on vähintään 2500 kpl/ha.

19. Lupa-ajan päätyttyä ottamisalueella ei tule olla maa-ainesvarastokasoja lainkaan, sillä ne estävät jälkihoidon toteuttamisen. Maa-ainesten ottamisen loputtua kaikki alueelle ja sen välittömään läheisyyteen pystytetyt rakennelmat on purettava ja kuljetettava pois. Tiivistyneet tienpohjat ja varastokasojen pohjat tulee möyhiä ja pehmentää toiminnan loputtua, sillä tiivis maaperä läpäisee vettä huonosti ja vähentää siten muodostuvan pohjaveden määrää.

20. Toiminnan olennaisista muutoksista, toiminnan keskeyttämisestä tai toiminnan lopettamisesta on viipymättä ilmoitettava valvontaviranomaiselle ja pyydyttävä lopputarkastus suoritettavaksi.

Ottamisoikeuden siirtäminen toiselle

21. Jos lupaan perustuva oikeus maa-ainesten ottamiseen siirretään toiselle, on siirrosta viipymättä ilmoitettava lupaviranomaiselle. Luvan aikaisempi haltija vastaa kuitenkin kaikista lupaan liittyvistä velvoitteista, kunnes hänen tilalleen on hakemuksesta hyväksytty toinen.

VAKUUS

Ennen maa-ainesten ottamisen aloittamista hakijan on annettava lupamääräysten ja maisemointivelvoitteiden noudattamisen varmistamiseksi hyväksyttävä vakuus määrältään **19 300 €**.

Vakuuden suuruutta määritettäessä on huomioitu maa-ainesten ottamisalueiden jälkihoidon yleinen kustannustaso ja Ruovedellä aikaisemmin myönnettyjen maa-ainesten ottamislupien vakuuksien suuruudet.

Vakuutena hyväksytään pankin tai vakuutusyhtiön omavelkainen takaus tai pankkitalletus. Vakuutta voidaan tarkistaa maisemointitöiden etenemisen mukaan valvontaviranomaisen tarkastusten perusteella. Lupaviranomainen voi myös erityisestä syystä määrätä lisävakuuden asettamisesta, mikäli vakuuden ei voida katsoa olevan riittävä lupamääräyksissä tarkoitettujen toimenpiteiden

suorittamiseksi. Vakuuden suuruuden muuttamisesta tehdään tarvittaessa erillinen päätös.

Vakuuden tulee olla voimassa siihen saakka, kunnes kaikkien luvan ja sen määräysten edellyttämien toimenpiteiden toteutus on lopputarkastuksessa hyväksytty. Vakuus voidaan vapauttaa vasta lupaviranomaisen päätöksellä. (MaL 12 §, VNA 926/2005, 8§)

Lupamääräysten perustelut

Maa-aineslain 3 §:n 4 momentin mukaan maa-ainesten ottaminen on suunniteltava niin, että ottamisen vahingollinen vaikutus luontoon ja maisemakuvaan jää mahdollisimman vähäiseksi ja maa-ainesesiintymää hyödynnetään säästeliäästi ja taloudellisesti eikä toiminnasta aiheudu asetukselle tai ympäristölle vaaraa tai kohtuullisin kustannuksin vältettävissä olevaa haittaa.

Maa-aineksen ottomäärät, ottamisalue, vuosittainen murskattu kiviaines ovat hakemuksen mukaiset. Ottamisalue tulee merkitä näkyvästi maastoon, jotta rajoista ei ole epäselvyyttä eikä toiminta laajene luvanmukaisen ottoalueen ulkopuolelle. Ottoalueelle tulee merkitä riittävä määrä kiinteitä korkotasoja, jotta maa-aineksen ottamisen etenemistä voidaan seurata. (määräykset 1 ja 2)

Määräyksissä 3 ja 4 edellytetyt velvoitteet ovat tarpeen maa-ainesten oton haitallisten vaikutusten minimoimiseksi sekä valvonnan toteuttamiseksi. Alin ottotaso on ottosuunnitelman mukainen.

Valtioneuvoston asetuksella (800/2010) on säädetty kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristösuojelun vähimmäisvaatimuksista, joita toiminnassa on noudatettava, ellei lupapäätöksessä ole edellytetty tiukempaa ympäristösuojelun tasoa. Toiminta-ajat ovat hakemuksen mukaiset. (lupamääräykset 6 ja 7)

Lupamääräykset 5, 8 ja 9 on annettu, jotta toiminnasta aiheutuva haitta ympäristölle olisi mahdollisimman vähäinen. Toiminta kokonaisuudessaan on järjestettävä sellaiseksi, ettei siitä aiheudu vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle tai naapurisuhtelain mukaista haittaa. Mikäli toiminnasta aiheutuu haittaa terveydelle tai ympäristölle tai naapuruussuhtelain mukaista haittaa, toiminnanharjoittajan on ryhdyttävä toimenpiteisiin haitan poistamiseksi.

Jätehuolto tulee toteuttaa asianmukaisesti siten, ettei toiminnasta aiheudu maaperän pilaantumista, alueen roskaantumista eikä muuta haittaa tai vaaraa ympäristölle (määräys 10)

Ympäristönsuojelulain 8 §:n mukaan päästöjen ehkäisemistä ja rajoittamista koskevien lupamääräysten tulee perustua parhaaseen käyttökelpoiseen tekniikkaan. (määräys 11)

Toiminnan tarkkailuvelvoite ja mahdollisesti syntyvien laitevikojen ym. vaurioiden välitön korjausvelvoite on annettu sen varmistamiseksi, että toiminnasta aiheutu suoraa valumia maaperään, pintavesiin tai pohjaveteen. (määräys 12-13)

Lupamääräykset 14-17 on annettu tiedonsaannin turvaamiseksi sekä valvonnan järjestämiseksi. Raportointitietojen perusteella voidaan seurata toiminnan lainmukaisuutta suhteessa annettuihin määräyksiin.

Jälkihoitoon liittyvät määräykset on annettu maa-ainesten ottamisen aiheuttamien maisema- ja ympäristöhaittojen vähentämiseksi. Toiminnan lopettamisesta ja lopputarkastuksesta koskevalla määräyksellä halutaan varmistua siitä, että alueella on tehty tarvittavat toimet alueen tulevaa käyttöä varten. Tarkastuksella varmistetaan mm. se, että toimintoihin liittyneet ympäristöriskit on poistettu ja alue siistitty. (määräykset 18-21)

Luvan voimassaolo

Tämä lupapäätös on ottamistoiminnan osalta voimassa kymmenen ((10) vuotta. Luvan voimassaoloaika päättyy 6.6.2022.

Täytäntöön pano

Toiminta alueella voidaan aloittaa lupapäätöksen tultua lainvoimaiseksi ja kun vakuus on asetettu.

Sovelletut säädökset

Maa-ainesasetus (926/2005)

Maa-ainelaki (555/1981)

Valtioneuvoston asetus kaivannaisjätteistä (190/2013)

Valtioneuvoston asetus kivenlouhimoiden, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamoiden ympäristöluvista ns. MARA-asetus (800/2020)

Ympäristönsuojelulaki (527/2014)

Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta (713/2014)

Jätelaki (646/2011)

Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista (993/1992)

Maankäyttö- ja rakennuslaki (132/1999) 145 §

KÄSITTELYMAKSUT

<i>Maksu ottamissuunnitelman tarkastamisesta</i>	
<i>perusmaksu</i>	350,00 €
<i>maa-ainesten tilavuuden mukaan (0,01 €/m³)</i>	4648,00
<i>Naapureiden kuuleminen (2x 35 €)</i>	70,00
<i>Vakuuden hyväksyminen</i>	60,00
<i>Maa-aines</i>	5128,00 €
<i>Ympäristöluvan osuus</i>	1000,00 €
<i>Yhteensä</i>	6128,00 €

Yhteisen maa-aines- ja ympäristöluvan käsittelymaksu lasketaan taksan mukaan lisäämällä maa-aineslupamaksuun ympäristölupataksassa kyseille toiminnalle määrätty maksu alennettuna 50 %.

(Maksut määrätty 1.7.2019 voimaan tulleen maksutaksan mukaan)

Ruoveden ympäristölautakunnan hyväksymä maksutaksa 16.5.2019 §

Ottamistoiminnan vuotuinen valvontamaksu peritään vuosittain voimassaolevien maksutaksojen mukaan.

Lupapäätöksestä tiedottaminen

Päätöksestä tiedotetaan julkisesti kuuluttamalla maa-aineslain 19 §:n ja ympäristönsuojelulain 54 §:n mukaisesti.

Päätös annetaan julkipanon jälkeen. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon silloin, kun se on annettu.

Muutoksen haku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen. Liitteenä valitusosoitus